

Polskie Centrum Akredytacji – Krajowy system akredytacji

Posted on 2024-03-29

Tadeusz Matras, Kierownik Biura ds. Akredytacji, Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jest krajową jednostką akredytującą upoważnioną do akredytacji jednostek oceniających zgodność na podstawie ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. PCA nadzoruje spełnienie przez te jednostki wymagań i warunków akredytacji. Posiada status państwowej osoby prawnej i jest nadzorowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z 9 lipca 2008 r., PCA jest jedyną uznaną krajową jednostką akredytującą, która została upoważniona do realizacji działalności akredytacyjnej w kraju i reprezentowania Polski w organizacjach regionalnych i międzynarodowych w tej dziedzinie.

Do najważniejszych zadań PCA należy prowadzenie procesów akredytacji i sprawowanie nadzoru nad jednostkami oceniającymi zgodność, tj.: laboratoriami badawczymi, laboratoriami wzorcującymi, laboratoriami medycznymi, organizatorami badań biegłości, producentami materiałów odniesienia, jednostkami inspekcyjnymi, jednostkami certyfikującymi wyroby, procesy i usługi (w tym działającymi w obszarach, takich jak ochrona danych osobowych), jednostkami certyfikującymi systemy zarządzania, jednostkami certyfikującymi osoby, weryfikatorami EMAS i weryfikatorami rocznych raportów emisji

gazów cieplarnianych oraz biobankami.

Akredytacja a ocena zgodności

Akredytacja udzielana przez PCA służy formalnemu wykazaniu kompetencji jednostek oceniających zgodność do wykonywania określonych zadań. Akredytacja stanowi integralną część ogólnoswiatowego systemu obejmującego ocenę zgodności i nadzór rynku. PCA, tak jak każda inna jednostka akredytująca, działa w procesie jako strona trzecia. Jest niezależna i bezstronna, a oceny są prowadzone zgodnie z wymaganiami międzynarodowej normy PN-EN ISO/IEC 17011 w odniesieniu do wymagań ustalonych i powszechnie przyjętych międzynarodowych norm akredytacyjnych oraz mających zastosowanie sektorowych wymagań, np. określonych w mających zastosowanie przepisach prawa.

Akredytacje udzielane przez PCA są powszechnie uznawane w Europie i na świecie. Jest to związane z porozumieniami o wzajemnym uznawaniu wyników akredytowanej działalności w ramach: EA (European co-operation for Accreditation) oraz dwóch organizacji o zasięgu światowym: ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) i IAF (International Accreditation Forum), których PCA jest sygnatariuszem. Dzięki podpisanym porozumieniom certyfikat PCA jest uznawany praktycznie na całym świecie. Wyniki akredytowanej przez PCA działalności (raporty, certyfikaty) są przepustką dla swobodnego przepływu towarów i usług w wymianie i handlu międzynarodowym. System akredytacji wzmacnia zaufanie do kompetencji jednostek oceniających zgodność i – w konsekwencji – do wydawanych przez nie certyfikatów i raportów.

Wiarygodność podstawą akredytacji

Akredytacja i system oceny zgodności różnią się zasadniczo od innych systemów autoryzacji, licencjonowania lub innych form upoważnień.

Istotą akredytacji nie jest weryfikacja spełniania określonych wymagań kompetencyjnych podczas procesu oceny akredytacyjnej.

Podstawą wiarygodności systemu oceny zgodności jest stały nadzór nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, poprzez coroczne oceny w nadzorze i nadzór doraźny. Takie podejście prowadzi do stałego doskonalenia akredytowanych jednostek oceniających zgodność. Zapewnienia wiarygodność działań technicznych tych jednostek.

Korzyści z akredytacji

Akredytacja buduje publiczne zaufanie do standardów i wymogów jakościowych. Akredytowane usługi oceny zgodności promują wymagania jakościowe (w obszarze regulowanym i dobrowolnym) oraz pozwalają weryfikować ich spełnianie. Szeroki zakres akredytacji udzielanych przez PCA odzwierciedla w szczególności zapotrzebowanie na akredytowane usługi ze strony regulatorów i zainteresowanych stron, praktycznie we wszystkich obszarach administracji rządowej i sektora publicznego. Organy regulacyjne współpracując z PCA zyskują zaufanego i doświadczonego partnera oraz dostęp do uznanej na całym świecie i ugruntowanej usługi akredytacji.

We wszystkich obszarach sprawowanego systemu akredytacji PCA ma udokumentowane doświadczenie i skuteczne narzędzia, które mogą ułatwić realizację polityki i celów administracji rządowej i wspierać zrównoważony rozwój rynku. Akredytacja wspiera innowacje, pomagając w generowaniu zaufania publicznego do nowych obszarów działalności.

Niezależnie od tego, czy akredytacja jest częścią regulacji prawnych, czy funkcjonuje w ramach systemów dobrowolnych, PCA zapewnia, że odpowiednie normy lub kryteria jakości mogą być zweryfikowane i potwierdzone przez niezależną sieć akredytowanych jednostek oceniających zgodność.

Akredytacja do celów RODO

PCA, w ramach sprawowanego systemu akredytacji udziela akredytacji jednostkom certyfikującym wyroby, procesy i usługi według zasad, i zgodnie z procesami opisanymi w

programie akredytacji DACW-01 *Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby*.

Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie ochrony danych osobowych (na potrzeby RODO) będzie realizowana przez PCA w ramach ww. programu akredytacji w odniesieniu do wymagań normy akredytacyjnej EN ISO/IEC 17065 *Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi*.

W akredytacji do celów RODO, dodatkowo będą stosowane wymagania dla jednostek certyfikujących określone w rozporządzeniu, w tym wymagania określone przez organ nadzorczy. Przedmiotowa akredytacja, tak jak pozostała działalność akredytacyjna PCA, jest realizowana zgodnie z zasadami i warunkami dotyczącymi udzielania i utrzymywania akredytacji określonymi przez PCA zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17011. Zasady i warunki akredytacji są określone w dokumentach PCA i są dostępne na stronie internetowej www.pca.gov.pl w zakładce Publikacje / PCA. Podstawowe regulacje, mające zastosowanie w odniesieniu do wszystkich jednostek oceniających zgodność (ubiegających się lub posiadających akredytację), są przedstawione w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji*. Dokument opisuje zarówno sam proces akredytacji, jak również określa mające zastosowanie wymagania akredytacyjne, w powiązaniu z określonymi programami akredytacji.